

Temesvári Portrégaléria

Emlékezések

Tausk Heinzi írta

Ürményi Franczi¹

Ürményi Francsi, két unokájával

Amikor Temesvárra kerültem, akkor ismerkedtem meg vele, nem sokat voltunk együtt, de Mariká²-tól hallottam sokat róla. A textiltechnikus iskolának volt a titkára, és úgy tudom hogy egész életében az "Education" volt a főtémája. Apja még a harmincas években ment ki Amerikába, amikor csak a kalandorok, a 'fekete bárányok' és akinek vaj volt a fején ment végleg oda. Úgy tudtam hogy nem segítette Temesvári családját, de Franczi amikor New Yorkban volt látogatóban, megkereste sírját a Brooklyni temetőben. Anyjával, Jolán néniével, a Färber házban³ laktak, egy udvari lakásban; Franczi beteges gyerek volt, és iskolatársa, Färber Jancsi protezsálta. A baráti viszony annyira megmaradt, hogy Franczi, amikor New Yorkban volt, a Färber vállalat vendéglakásában lakott. Franczi akkor nálunk vacsorázott és mesélte hogy Jancsi milyen rendes hozzá. Ez érdekes volt számunkra, mert tudtuk hogy Jancsi távol tartotta magától volt osztálytársait amikor Amerikában nagyon gazdag lett. Franczinak a lánya is volt egyszer New Yorkban nálunk, vegyész nő volt és érdekes problémában működött: "surface tension of liquids".

---

¹ Francisc (Ferenc) Ürményi (1924, Temesvár-2004), autobiografikus könyvecskéknek szerzője

² Maria Neumann (1905, Lugoj – 2003, Timisoara) Matematikus https://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_Neumann

³ Neuhaus Palota, Temesvár, Piața Victoriei nr. 4

Én egyszer jártam a Jolán néni lakásában, mint orvos, amikor húga, Klári néni, eltörte csipőjét és én az orthopédiai kórházban dolgoztam. Nagyon szegény szaga volt a lakásnak, Klári néni férje, Köpf bácsi teljesen süket, elhanyagolt alacsony emberke volt (gondolom akkor már erősen Alzheimeres); a kórházban, amikor az orthopéd kollégának mondtam hogy valami távoli rokonságom van, kédezte: "Tudod hogy a rokon paciens morfinista?" Nem tudtam, és ha Marika tudta, akkor nem beszélt róla; az ilyesmit akkoriban eltitkolták.

Färber Jancsi⁴

1945 tavaszán az aradi *Hanoar* cionista szervezet, eléggé jónak tartott ahhoz hogy átküldjenek egy hétre a temesvári *kvucza* "Hachsara"-jára. Akkor találkoztam Jancsival, aki nagyon értelmes, jóképű fiú volt (a lányok mind bolondultak érte) és aki a temesvári *kvucza* vezetője volt. Édi bátyám Kolozsvárott egyetemi társa volt, de nem volt barátság. Itt New Yorkban sokat hallottam róla, mert hugával, Färber Judithal jobban voltunk. Judith Temesvárott Vicza feleségemnek tennisz-partnernője volt, és itt felújították a kapcsolatot. Judith ekkor Brichta Johnny (Szlovákiai fiú, akinek majdnem egész családja odaveszett) felesége volt. Mahopac tó-nál volt egy nyaralóházuk, legalább egyszer egy nyáron ott is meglátogattuk őket. Judith-nak egy kis női ruha boutique-ja volt a Madison Avenuen, Vicza rendszeresen vásárolt nála ruhát. Judith, és főleg Johnny (akivel németül vagy angolul beszéltünk) mesélt a családról. Jancsi anyósas amikor özvegy lett, hozzáment Fehér György⁶ zongoraművészhez, és gyakran találkoztunk velük a Mokka, magyar vendéglőben.

⁴ John Farber <https://marquistopexecutives.com/2019/02/07/john-farber/>

⁵ Marta (1915, valószínűleg Temesvár-2002, New York), Leslie Kleyman és George Feyer özvegye, Maya Farber anyja, John Farber anyósa

⁶ George Feyer (1908-2001), zongoraművész. [https://en.wikipedia.org/wiki/George_Feyer_\(pianist\)](https://en.wikipedia.org/wiki/George_Feyer_(pianist))